

Naročnina listu: --
 Celo leto . . . K 10—
 Pol leta . . . " 5—
 Četrt leta . . . " 2.50
 Mesečno . . . " 1—
Zunaj Avstrije: ----
 Celo leto . . . " 15—
Posamezne številke
 -- 10 vinarjev. --

STRAŽA

Inserati ali oznanila
 se računajo po 12 vin.
 od 6 redne petivrstice: pri
 večkratnih oznanilih velik
 — popust. —
„Straža“ izhaja v pon-
 deljek in petek popoldne.
 Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo in upravnništvo: Maribor
 Koroška ulica, 5. — Telefon št. 113.

Neodvisen političen list za slovensko ljudstvo.

Z uredništvom se more govoriti
 vsak dan od 11.—12. ure dopoldne.

Pred vojsko med Nemčijo in Ameriko?

Amerika grozi. — Nemčija ne odjenja. — Naši zopet na Col di Lani. — Italijani mečejo bombe na Trst. — 500 otrok pod razvalinami. — Pred Verdunom padli 4 francoski armadni zbori. — Rusi utrjujejo rumunsko mejo. — Bombe na Sofijo. — Italijanska zahrbtnost proti Grkom. — Nova rusko-japonska pogodba. — Kdaj bo sklenjen mir?

Najnovejše avstrijsko uradno poročilo.

Dunaj, 24. aprila.

Uradno se razglša:

Rusko bojišče.

Bojno delovanje je bilo včeraj (dne 23. aprila) na celi črti bistveno slabše kot navadno. Mina, katero je sprožil sovražnik izhodno od kraja Dobronouč (ob bukovinsko-besaraabski meji, severoizhodno od Černovic), je napravila škodo samo v ruski bojni črti.

Italijansko bojišče.

Boji na južno-zahodnem robu Doberdobske gorske planote se nadaljujejo. Več napadov bersaljerov se je v našem ognju ponesrečilo.

Na Col di Lani je hrabra posadka postojanke Grad pet sovražnih napadov krvavo odbila.

Balkansko bojišče.

Mir.

Namestnik načelnika generalnega štaba: pl. Höfer, podmaršal.

Najnovejše nemško uradno poročilo.

Berolin, 24. aprila.

Francosko bojišče.

Splošno vlada na celi fronti skoro živahnejše delovanje ognja kot zadnje dni; na več mestih so se vršila uspešna patroljna podvzvetja. Južno od kraja St. Eloi so bili angleški oddelki z ognjem zavrženi.

V ozemlju reke Moze je bilo včeraj več manjših francoskih napadov z ročnimi granatami proti našim postojankam v gozdu severoizhodno od Avocourta odbitih. Istotako se je po noči izjalovil slabši sovražni sunek izhodno od „Mrtvega moža.“ Močnejši napad se je v okolici dvora Thiaumont pred našimi črtami popolnoma ponesrečil.

Angleški dvokrovnik je bil v zračnem boju izhodno od Arrasa izločen iz boja. Moštvo, t. j. častniki, je bilo ujeto.

Balkansko bojišče.

Nobenih posebnih dogodkov.

Resen spor med Nemčijo in Ameriko.

Vlada Združenih držav je poslala Nemčiji noto, v kateri zahteva, da naj Nemčija dosedanji način podmorskega boja zoper trgovske in potniške parnike takoj spremeni. Ako to ne stori, grozi Wilson, predsednik ameriške ljudovlade, da bo prekinil diplomatske odnose med Nemčijo in Ameriko, to se pravi: Wilson grozi z vojsko. Nemčija še na noto sicer ni odgovorila, a domneva se, da bo odgovor skoro gotovo odklonilen. Novejša poročila pravijo, da je položaj več ali manj kritičen.

Amerika, Nemčija, Avstrija.

Dne 20. aprila je ameriški poslanik v Berlinu Gerard izročil nemškemu zunanjemu uradu ameriško noto, ki je baje dolga 7 strani.

„Wiener Allgemeine Zeitung“ poroča, da je 21. aprila tudi v naše zu. ministrstvo došla ameriška nota, v kateri se zahteva pojasnila o svoječasnem torpediranju parnika „Imperator“ v Sredozemskem morju. Amerika baje trdi, da so avstrijski podmorski čolni potopili omenjeni parnik.

Amerika grozi.

Ameriška vlada pravi v svoji noti, ki se je 20. aprila v Berlinu dostavila nemški vladi, da se je po natančni preiskavi dognalo, da je ladjo „Sussex“ 24. marca 1915 vendarle zadel nemški torpedo. Ladja baje niti ni bila obgožena, niti ni podmorski čoln dal prej svarilnega znamenja. Amerika pravi, da je dosedanji način nemškega podmorskega boja proti trgovskim in potniškim parnikom v popolnem nesoglasju z načeli človekoljubja. Radi tega pravi Amerika v svoji noti, da, ako Nemčija ne bo takoj opustila dosedanjega načina podmorskega bojevanja proti potniškim in trgovskim ladjam, nima Amerika več druge poti, nego da diplomatske vezi z Nemčijo popolnoma pretrga.

Iz Berlina se dne 23. aprila poroča, da smatrajo tam položaj kot kritičen.

Razpoloženje v Nemčiji.

Veliki nemški listi „Lokalanzeiger“, „Vossische Zeitung“, „Berliner Tagblatt“ itd., kateri stojijo več ali manj v zvezi z odločilnimi nemškimi vladnimi krogi, pišejo, da Nemčija ne more ugoditi ameriški zahtevi. Dokler Anglija z blokado zabranjuje uvoz živil v Nemčijo, se mora Nemčija s pomočjo podmorskih čolnov boriti zoper svoje sovražnike.

Odgovor sestavljajo.

„Vossische Zeitung“ poroča, da so se dne 22. aprila zbrali v velikem nemškem stanu voditelji nemške zunanje politike, armade in mornarice, da se temeljito posvetujejo o vseh podrobnostih ameriške note in o odgovoru, katerega bo poslala Nemčija, Ameriki. Posvetovanja se bodo vršila več dni.

Kdo odloči v Ameriki o vojski ali miru?

Predsednik Združenih držav ima po tamošnjem državnem redu v slučaju vojske poveljstvo nad ameriški četami, a on nima pravice komu vojsko napovedati. To pravico ima samo „kongres“ ali državna zbornica. Ali bo torej predsednik in veliki prijatelj Angležev, Wilson, pridobil večino zbornice za vojsko ali pa bodo zmagali treznomisleči možje, se še sedaj da težko reči. Eno pa je gotovo: Strune so silno napete in vsak čas se lahko zveže med Nemčijo in Ameriko pretrgajo.

Velikonočni glasovi.

Koroški „Mir“ piše:

„Zato pravimo, da verujemo v bodočnost habsburške monarhije. In kakor verujemo v bodočnost monarhije, tako verujemo tudi v bodočnost slovenskega naroda, ki je po vsej zgodovini, po vsej svoji legi, po vsem svojem mišljenju in čustvovanju bistven, neločljiv del monarhije. Ž njo živi, ž njo bi izginil. Kdor bi ne veroval v bodočnost našega naroda, bi tudi ne bil trden v veri na bodočnost monarhije; saj monarhija sestoji iz več in različnih narodov, in če bi narodi, ki tvorijo večino v monarhiji, ne imeli bo-

dočnosti, kako naj bi imela potem bodočnost monarhija sama?

Tega smo se vedno zavedali in naši voditelji so že v mirnih časih to dovolj jasno in javno, oficijelno izpovedali sredi med najštevilnejšimi množicami našega naroda, ki je njihov program sprejel z navdušenjem kot svoj program. Le kdor ni maral tega slišati, ali je namenoma zlobno lagal, more drugače trditi o politiki slovenskega naroda.

Bodočnost monarhije je na jugu. Bodočnost naše države na Jadranskem morju je bodočnost Slovencev in Hrvatov. Ali naj naštevamo, kolikokrat se je to od slovenskih politikov povdarjalo in po tem tudi delovalo? Ni treba, saj kdor je imel ušesa in oči, je vedel in moral vedeti, da smo Slovenci vedno bili trden in najboljši branik zoper laško iredento, včasih celo v nasprotju z vladnimi krogi. Nikdar, tudi v najhujših časih za Slovence, in takih ni bilo malo, naš narod niti za trenotek ni odvrnil oči od pravega pota. Naš narod se nikdar in nikjer ni vezal z iredento, ne v Gorici, ne v Trstu, ne kje drugod.

Ko je izbruhnila vojna, se je cesar obrnil z manifestom na svoje narode: „Jaz zaupam Svojim narodom, ki so se v vseh viharjih vedno v složnosti in zvestobi družili okoli Mojega prestola in ki so bili za čast, velikost in moč domovine vedno pripravljeni za najhujše žrtve.“

In naš narod je rama ob rami z drugimi narodi sledil z navdušenjem cesarjevemu pozivu in v izpolnjevanju vojaških dolžnosti, glede vojaških vršin in vojaške zvestobe ni bil zadnji izmed narodov. Z vsakim se v tem pogledu sme in more meriti.

Zato pa zaupamo v svojo bodočnost, ker vemo, da presvetli vladar, habsburška dinastija nikdar in nikoli ne bo pustila uničiti vedno zvestih in udanih mur Slovencev.

Zato je naše zaupanje tako trdno in po dogodkih Velikega tedna sme naš narod zanesljivo pričakovati vstajenja, ko bo vsa monarhija in ž njo tudi naš narod slavil monarhije in svoje vstajenje ter se bo po celi državi in preko njenih mej razlegal glas: Aleluja!

Kranjski deželni glavar dr. Šusteršič piše v „Slovincu“ med drugim:

„Že enostavna primera z lanskim velikonočnim položajem kaže, da se nahajamo ob letošnji Velikonoči veliko bližje zaželjenemu miru.“

Kajti to je gotovo, da bo mir samo takrat, kadar naši sovražniki, ki so edini vojsko zakrivili, — končno sprevidijo, da nas ne morejo premagati, da so nasprotno sami tepeni in da jim nadaljevanje vojske povzroča le še vedno večjo škodo.

To stoji nespodbirno: Le od sovražne nam kolicije je odvisno, se li vojska nadaljuje ali konča.

Prepričan sem se, da prevladuje v nam sovražnih deželah v javnem mnenju prepričanje, da bo l. 1916 vojske konec. Tudi nadpoveljnik bolgarske armade, general Žekov, je izrazil nedavno isto mnenje. To splošno mnenje je tudi nekaj, kar utrjuje naše nade.

Lani je Velika noč prinesla sijajno karpatsko zmago generala Borojeviča. Kmalu nato je prišla odločilna zmaga nad Rusi pri Tarnovu in Gorlicah.

Kaj nam prinese letošnja pomlad, je še pokrito

z neprodornim plaščem. Toda vse nam daje upati, da imamo pričakovati dobre novice. Naše zaupanje v vojno in gospodarsko moč naše skupne domovine je skalnato-trdno.

Kvišku srca!

Kranjski „Domoljub“ vabi, da svojo živo vero v stalega Kristusa kažemo tudi v delih in sicer posebej z deli usmiljenja napram beguncem z Goriškega: „Begunci! S tem, da jih je vedno več, s tem, da je čas njihovega begunstva vedno dalji, ni zanje še prav nič boljše. Nasprotno! Vsak dan dodaje starim ranam še nove. Pojdimo gledat Kraševca, Goričana, Gorjanca ob Soči in njenih pritokih, kar jih je v granatnem gromu moglo ostati doma! Vstrajajo, delajo kljub temu, da se redčijo njihove vrste, da ni dneva, da ne bi komu izmed njih sovražno orožje izpihalo luči življenja. Moč njihove ljubezni do doma je čudovita, ni ji primere. Preizkušena ni samo enkrat v ognju, marveč v neprenehnih požarih zmaguje nad vsemi sovražnimi uničevalnimi načrti, koplje in čisti se v krvi, kvišku se dviga ob vedno svežih grobovih. In begunci, ki so morali z doma, so meso in kri mesa teh junakov, prav ravno tistih misli, ravno tiste ga srca. To premisli, pa preračunaj globokost žalosti in skrbipolne otožnosti, ki gospoduje v nesrečnih begunskih srcih. Pomlad leti čez deželo in kjer zaprluša s perotmi, vskali cvet in se oživi petje. Beguncem se širijo punčice; proti jugu jim zro oči, domače pomladi, tiste edine pomladi na svojih tleh se jim hoče — — — pa nebeško pomladnih velikonočnih praznikov pod domačo streho, v domači cerkvi. Prinesli so jim pa počta, da je dom porušen, da je v grobljah domača cerkev — — — in krog njih so barake in ljudje, ki ne govore njihovega jezika, ne poznajo njihove duše — — — Naj pa zraven pride pomankanje, bolezen! Ne rišimo tega! Govore že o tem preglasno begunski grobovi. Odprimo zanje srca v dejanjih ljubezni in usmiljenja!“

„Dolenjske Novice“ pišejo:

„Milijoni grobov, livade solza in krvi!“ je rekel nemški državni kancelar Bethmann-Hollweg. V teh grobovih spe mrtvaško spanje naši umrli junaki. V njih so pa zakopani tudi nešteti upi, nade in sanje. V te grobove je pometala vojska raztrgane mednarodne pravice in človeške pravice, ki so veljale za moderni evangelij. Čudili smo se modrijanom našega časa, ki so oznanjali nova pota naprednemu človeku, danes vidimo, da je to samo počečkan papir brez vrednosti.

Svetovna vojska je segla s strašno silo v človeške misli, besede, dejanja in srca in pokazala človeka v njegovi strahoti in največji onemoglosti.

Kje je krivda? V odpadku od krščanstva! Res je v narodih še neizčrpiliva sila in bogastvo krščanske misli in življenja. Ali odnošavej med posameznimi državami že davno niso uravnavala krščanska načela, ampak meč in železo. Politika držav je bila osnovana na sebičnosti in brezobzirnosti. Svetovna vojska kriči, da je bilo to načelo medsebojnega občevanja med državami strašna zmeta in zabloda, ki je pripeljala do tega grozovitega poloma. Vojska divja naprej neprestano in krvavo. Ljudje so postali že popolnoma topi in brezmiselni. Vse živi tje v en dan. In kaj bi tudi človek mislil in tuhtal, ko ima samo železo pravico do misli in besede. Trpljenje je tako, da je boljše, da se je prenese, kakor preišljeje.

Dve leti vojske nas je naredilo starce; in da živimo tisoč let, večjega preobrata človeštva ne moremo dočakati, kakor je ta, ki ga doživljamo. V tej brezmiselnosti stoji samo ena misel: Kaj pa bo? To je popolnoma jasno, da stare Evrope ne bo več, ker je ne more več biti; in že tekom vojske mora izginiti, ker drugače se bo samo sebe uničila, kakor škorpion. Nov duh mora prešiniti človeški razum in člo-

veško voljo, duh sprave, bratstva, obzirnosti in človečnosti!

Aretacije duhovnikov.

„Tagespost“, „Grazer Tagblatt“ in drugi nemški listi objavljajo:

Armado poveljstvo nas prosi, naj se objavi sledeča notica: Iz raznih krogov se je poročalo vrhovnemu poveljstvu na Koroškem o govoricah, ki jih glede na aretacije duhovnikov širijo očitno z zlobne strani z najbolj pustolovskimi kombinacijami. — Pribijem: V ožjem vojnem ozemlju so poklicana poveljstva in oblasti dolžne, da najhitreje nastopijo proti vsem pojavom, ki bi na kakoršenkoli način škodovali vojni moči države. Izključeno je navadno, da bi se čakalo toliko časa, dokler se pojasni kaka krivda; večkrat se morajo že ob začetku poizvedb izvesti aretacije z ozirom na nevarnost dogovorov ali bega. Skoraj redno se pa takoj v javnosti govori o vohunstvu, ne da bi se to dokazalo ali da bi sploh šlo za vohunstvo. Proti prijetim duhovnikom se je uvedlo vojno-sodno postopanje le zaradi motenja javnega miru; dokler se ne konča, se ne sme izreči nobena končna sodba. V celoti so bili obtoženi trije duhovniki, manjšina, ki se izgubi nasproti skupnosti duhovskega stanu, ki si je pridobil ravno v sedanjih vojski največje zasluge za domovino in za cesarju zvesto prebivalstvo. Duhovščina se je posvetila v prvi vrsti v službo-vojne preskrbe, delovala je požrtvovalno v bolnišnicah in povsod okrepila domoljubno mišljenje. Ne glede na narodnost so tekmovali duhovniki do v najspredejnije črte, da vzbude in ohranijo vse plemenite čednosti ljubezni do domovine, srčnost in zatajevanje v srcih zaupnega jim prebivalstva. Kot krvava priča naj se navede le župnik Jož. Fabjan iz Sv. Lucije, ki v najhujšem bojnem vrvenju ni zapustil svoje občine in ki je umrl junaške smrti po italijanski granati. Zgodovina dežela in države med svetovno vojsko bo navajala veliko sijajnih zgledov plemenitih duhovnikov, ki so zdaj znani le še malemu krogu. Hujškači in žlobudre vseh stanov in smeri se svare, ker se bo vsako neresnično pripovedovanje o „izdajalstvu duhovnikov“ in podobno kot širjenje vznemirujočih govoric po postavi nad razširjevalci strogo kaznovalo.

Mesec april ali mali traven.

Priobčil A. Kosi, Središče

April je dobil svoje ime od latinske besede *aperire*, t. j. odpreti, ker je to mesec, ki zemljo odpre, da more vse rasti in zeleneti. Ta mesec privede v deželo vstajenje narave, ki se pojavlja ali kaže v zelenem in cvetočem rastlinstvu. Slovenci pravijo aprilu tudi mali traven v nasprotju z velikim travnom ali majnikom. Nizozemci so mesecu aprilu prideli ime *z e n s k i m e s e c* in sicer zaradi njegove hudo-mušnosti in nestanovitnosti. Ker aprilu glede njegovega vremena ni upati, ga imenujejo tudi Judež Iskarijot med dvanaajsterimi meseci. Da utemelji to trditve, pravi neki duhovit pisatelj: „April nas poljublja in izdaja v eni sapi; krasí se z najlepšim solničnim sijajem in zapeljivo nam ponuja roko; češ: Saj me poznate, jaz sem pomlad!“ Toda že v naslednji četrturi nam privede kopo temnih oblakov na modro nebo;

ko majhna. Uvažimo pa, da so dognali učenjaki z zanesljivimi računi, da je solnce približno eninpolmilionkrat večje, kot je naša zemlja. Žari v daljavi 149 milijonov kilometrov in obdarja s svojo toploto razmeroma majhno obitelj, ki se ga oklepa skozi milijone let in s katero potuje v neizmernost.

Toda solnce je „zapadlo“ in tihi, krasen večer prihaja. Tisoče zvezd zasije nad nami; tam na jugu žari veliko zvezdišče Orion, zvesti tovariš naših zimskih noči, dalje blesteči dragulj Sirij, na drugi strani, na zapadu, pa Venera ali Večernica, sorodnica naše zemlje itd. Vse bolj narašča število zvezd, vendar jih prosto oko ne našteje več kot 3000. Ostale milijarde se vidijo le s teleskopi.

Vse zvezde, razun planetov, katere vidimo na nebu, so v resnici solnce, ki sijajo iz neverjetnih daljav. Tudi naše solnce, opazovano n. pr. s Sirija, žari kot zvezdica, dočim njegovi planeti za oči, ki so omejene kot človeške, izginejo popolnoma.

Kako naj pojмимо ogromno daljavo, ki nas loči od teh solnc, deloma mnogo večjih kot je naše solnce?! Svetloba se širi z gibanjem vseмирskega etera, kakor se širi zvok z valovi zraka; v eni sekundi preleti svetloba 300.000 km. Razumljivo je, da bo svetloba telesa, ki je oddaljeno od nas 600.000 km, rabila dve sekundi, predno pride do naših oči itd. Solnce je tako daleč od nas, da rabi svetloba 8 $\frac{1}{2}$ minute, predno pride do naših oči. Poglejte zvečer Sirija in po-

zdraži jih v krepko pest, ogrne si debel plašč — in huj, kako brije sever, kako lije dež in gosta megla ogrne hiše in drevice, polja in travnike, gozde in vrtove in narava postane žalostna kakor jokajoča vdova. In zopet za nekoliko časa — čarodejni ples naravnih sil izgine in naredi prostora svetlim žarkom ljubega solnea.“ Sušec je pes, mali traven pa ves, pravi slovenski pregovor, nemški pregovor pa trdi, da april dela, kar hoče, ker je spremenljiv, kakor naklonjenost gospode, kakor žensko mišljenje in igra s kvartami.

Veternjaška narava aprilova je brzkone dala povod tudi znani ljudski šali „v aprila poslati.“ Kakor se ponorčujemo mi s kakim dobrim prijateljem, tako dela mesec april tekom svojih trideset dni često tudi z nami, ker nas ima s svojim vremenom za norca; saj pravi znani slovenski pregovor: „Več ko ima leto dni, vreme aprila se izpremeni.“

Sicer pa se z gotovostjo ne da zaslediti izvir ljudske šale poslati v aprila. Učenjaki se že dolgo pripravajo o tem, a se še niso zedinili, pa se gotovo tudi ne bodo.

Kakšen pomen pripisuje kmet mesecu aprilu, in njegovemu vremenu, naj pokažejo sledeče slovenske prislovice: Malega travna jasno in lepo, veliki traven toliko huje bo! — Če sušca snega kazi, malega travna sneg gnoji. — Če aprila toplo dežuje, rodovitno leto oznanjuje. — Sušec je pes, mali traven pa ves (to se pravi: še hujši). — Malitravna, če grmi, slane več se bati ni.

Italijansko bojišče.

Za goro Col di Lana se vrši krvava borba med Avstrijci in Italijani. Našim se je posrečilo, da so velik del gorskega vrhu zopet iztrgali Lahom iz rok. Borba za goro se še nadaljuje. Tudi v Suganski dolini se vrše večji infanterijski in artilerijski boji. Na južnem koncu Doberdobske planote so naši vse italijanske napade krepko zavrnil. Laški zrakoplovci so dne 20. aprila metali bombe na Trst in so ubili 9 oseb ter porušili salezijanski samostan. Z zračnim napadom na Trst so Lahi povedali, da so že obupali nad zasedenjem tega mesta.

Bombe na Trst.

V četrtek, dne 20. aprila, je priplulo 7 laških zrakoplovovalov nad Trst in je vrglo 25 bomb, ki so ubili 9 civilnih oseb, med temi 5 otrok; 5 oseb pa je bilo ranjenih. Samostan salezijancev, v katerem je bilo 500 otrok pri službi božji, je zazrušen. Sovražnik po tem napadu ne zasluži, da bi se njegovim mestom še nadalje prizanašalo.

O tem napadu se še poroča iz Trsta:

Bomba, ki je padla blizu Škednja, je ubila 1 moža, 5 otrok in tri žene ter ranila 5 oseb. Od teh se neka deklica bori v tržaški mestni bolnici s smrtjo. Vse žrtve so pripadale civilnemu stanu. Druge bombe so uničile salezijanski samostan in sicer v času, ko je okoli 500 otrok molilo v samostanski cerkvi pred sv. Rešnjim Telesom. Res pravi čudež, da tu ni bilo žrtve.

Boji pri Trziču.

Na južno-zahodnem robu Doberdobske planote, t. j. na prostoru izhodno od Trziča, so naši dne 21., 22. in 24. aprila uspešno odbili več sovražnih napadov.

Italijan hoče Gorico popolnoma porušiti.

Na Veliki četrtek je Italijan severni del Gorice zopet srdito obstreljeval iz vseh svojih kalibrov.

LISTER.

Zvezde.

Čitatelji „Straže“ so se nedavno seznanili z najvažnejšimi zvezdišči, ki se vidijo spomladi na našem nebu. Marsikaterega pa bi utegnili zanimati, kaj so pravzaprav te zvezde in kako daleč so od nas.

Dolga leta niso vedeli ljudje odgovoriti na ta vprašanja. Domnevali so to in ono, verovali so prostemu očesu, ki pa ne kaže resnične slike sveta. Šele v novem veku je zmagal človeški duh in nam odprl vsemir. Naš položaj v svetu se je takoj spremenil. Ni res, da solnce izhaja na izhodu, potuje čez obok in zapade zvečer za obzorjem. Nad nami ni nobenega oboka in solnce stoji nasproti zemlji vedno v isti točki, t. j. solnce je mirno, dočim se zemlja tekom 24 ur obrne okrog svoje osi, katero vrtenje izmenjuje dan in noč na obeh straneh zemeljske kroglje. Če pomislimo samo to, da solnce s svojimi žarki vzdržuje vse življenje na naši zemlji in da je to isto solnce takorekoč rodilo naše pradede, da sije in bo sijalo tisočletja pred nami in za nami, tedaj nam kaže že prosti razum, da je solnce v resnici ogromna krogla, ki se le vsled velike oddaljenosti dozdeva ta-

mislite, da je v taki daljavi od nas, da rabi svetloba približno 10 let, predno pride do zemlje. In ne pozabite, da preleti svetloba v eni sekundi, torej v času, ko smo izgovorili „ena“, večji prostor kot je zemlja, t. j. 300.000 km. So solnce, ki so oddaljena od nas za tisoče svetlobnih let (n. pr. Rigel v Orionu). Morda tudi za milijone let. V tihih nočeh nas pozdravlja z neba neizmernost in večnost, pred katero smo mi le mušice, rojene za neznatni prostor in malenkostni čas.

Spoznali smo torej, da so zvezde, ki jih vidimo na nebu, pravzaprav ogromna solnce, o katerih velikosti in oddaljenosti nimamo niti pojma; prepričani smo pa lahko, da se okrog teh solnc sučejo planeti, morda podobni naši zemlji, katerih pa ne vidimo, kakor bi ne videli naše zemlje, če bi se prenesli dalje v vsemir. Kaj smo torej mi? Zemlja kroži okrog solnce, vznášaje se kakor majhen balonček; podpira jo negmotna sila, prihajajoča od solnce, ki pa se tudi vrtil in odnaša svojo obitelj dalje v vsemir. Toda to solnce je le zvezda med milijardami drugih solnc. Mi ljudje, ki že v primeri z velikostjo našega planeta izginjamo na velikost mikroskopičnega bacila, — smo v vsemiru ničla, kakor je zemlja le atom, le majhna masa snovi in neznatno spirališče večne božje sile.

Spero.

Naši zopet zasedli del vrha Col di Lane.

Za goro Col di Lana se vrši te dni srdita borba. Dne 21. aprila so naši sovražni napad na sedlo med postojankama Settars in Monte Sief krvavo odbili. Dne 22. aprila so naši postojanko „Grat“ na severozahodnem vrhu gore zopet zasedli in jo kljub srditemu sovražnemu navalu obdržali v svoji posesti. Glavni vrh Col di Lane je tega dne naša artilerija srdito ospavala z ognjem.

Rusko bojišče.

Na ruskem bojišču se vrše le manjši boji.

Rusi utrjujejo rumunsko mejo.

Bukareški „Steagul“ je izvedel iz zanesljivega vira, da Rusi kopljejo ob rumunski meji strelske jarkove. Črta teh strelskih jarkov sega od reke Prut preko Marmorice do mesta Reni.

List „Minerva“ poroča, da ruski dezertjerji pripovedujejo, da Rusi izpraznjujejo Novosielico in Bojan.

Rusijo porivajo na stran.

„Korrespondenz Rundschau“ poroča iz Stockholma:

Kljub uradnim zatrdilom o popolni solidarnosti četverosporazuma je vedno jasneje, da se med Rusijo in njenimi zavezniki opaža precejšnje nesporazumljenje. Čudno se vidi posebno to, da francosko in angleško časopisje o ruskem bojevanju, katerega so poprej tako slavili, komaj toliko poročajo, da lahko skromna ruska uradna poročila skujejo v svoje predele. Na drugi strani pa se vidi iz ruskih listov, da so Rusi zelo ozlovoljeni nad svojimi zavezniki. V Petrogradu se predbaciva zaveznikom, da nočejo upoštevati žrtve in samozatajevanja, katerega je Rusija v tej vojski že prestala.

Potovanje ruskih časnikarjev na zahod ni tega položaja čisto nič zboljšalo, temveč so se nesporazumljenja radi tega, kar so časnikarji videli in slišali, še povečala. Neljuba Sasonova izjava, da je dardanelsko vprašanje še nerešeno in v tem oziru ni nobene pogodbe med Rusijo in zavezniki, je bila odgovor na interpelacijo v dumi, v kateri se je vprašalo vlado, ali so resnične vesti, ki se širijo, da so se četverosporazumniki radi Dardanel tako poravnali, da je s tem Rusija glede svojih življenjskih interesov najhujše prizadeta. V Rusiji se z gnevom obračajo tudi proti ruskim zastopnikom v Parizu, poslaniku Izvolskiju in generalu Silinskiju, nekdanjemu načelniku ruskega generalnega štaba. Silinskiju je list „Utro Rossij“, ki je glavno glasilo ruskih finančnih vladržavnikov in bogatašev, predbacival, da hoče on (Silinski) Rusijo spraviti popolnoma pod francoski vpliv. V Petrogradu se pogosto izjavlja, da so zavezniki mnenja, da jim Rusija ne more več mnogo pomagati in se jo torej skuša kolikor mogoče izolirati, da bi se potem svoječasno lahko ruske zahteve potisnile na stran.

Francosko bojišče.

Srditi boji se vrše pred Verdunom na zahodnem bregu Moze za točko „Mrtvi mož.“ Francozi brezuspešno naskakujejo. Dne 22. aprila so Nemci južnoizhodno od Haucourta in zahodno od višine „Mrtvi mož“ zavzeli nekaj sovražnih jarkov. Boj pred Verdunom se na obeh straneh Moze nadaljuje noč in dan in je pravcata borba na življenje in smrt. Novost na francoskem bojišču je, da so poslali Rusi nekaj svojih čet Francozom na pomoč, da tako pokažejo solidarnost s svojimi zavezniki.

Ruske čete na Francoskem.

V petek, dne 21. aprila, zjutraj je došlo v mesto Marseille več ruskih čet, ki so namenjene na pomoč francoski armadi proti Nemcem. Poveljnik teh pomožnih čet je general Lachwinsky.

Iz Berolina se poroča, da se pri tem gre le za žalostno komedijo, kajti Rusija pač nima več toliko in tako dobrega moštva, da bi mogla Francozom odločno biti v pomoč.

Zopet srditi boji pred Verdunom.

V petek, dne 21. aprila, so se Francozi zopet navalili z velikansko silo na nemške postojanke na obeh straneh Moze. Na zahodni strani je nemška artilerija naskakujoče francoske vrste z zatvornim ognjem dvakrat popolnoma uničila, tretji napad se je zopet pod velikimi izgubami pred nemškimi postojankami ponesrečil. Izhodno od Moze so se vršili dne 21. aprila hudi infanterijski boji iz največje bližine južno od utrdb Douaumont. Izredno srditi artilerijski boji so se vršili brez prenehanja noč in dan.

Pred Verdunom padli 4 armadni zbori.

„Frankfurter Zeitung“ poroča iz nemškega glavnega stana dne 18. aprila:

Vreme, ki nas pri dosedanjem bojevanju gotovo ni razvačilo, je skrajno slabo. Transporti in gibanje čet je na mehkem ozemlju zelo težavno in artilerijske predpriprave, od katerih je danes vse odvisno, so radi nepreglednega zraka skrajno otežkočene. A kljub temu se v dnevnih poročilih zaznamujejo lepi uspehi.

Število skupnih francoskih izgub pred Verdunom, katero je neka vojaška poročevalnica nedavno cenila na okroglo 180.000 mož, se je med tem po nemškem ognju in protinapadih znova dvignilo in obsega danes več kot 4 armadne zборе. Nemške napadalne čete se vedno bolj bližajo jedru trdnjave. Nemška prevladujoča artilerija in potreba, da se tudi v protinapadih vzdržijo, dela v sovražnih rezervah dan za dnevom večje vrzeli. Obrambno poveljstvo ne umi sedanje nemške vojne tehnike, da bi se tudi pri najhujših borbah in naporih mirno zadržalo.

Nihče noče odnehati

Radi usode Verduna je na Francoskem več mnenj. Senator Humbert v listu „Journal“ sodi, da Nemci od svojega verdunskega podjetja za nobeno ceno ne bodo odnehati. Istotako pa tudi Francozi ne morejo odnehati. Humbert piše med drugim: „Velika borba na življenje in smrt se je šele začela. Ne varajmo se s praznim upanjem, kajti napad na Verdun je ravno tako pripravljen, kakor spomladna ofenziva 1915 v Rusiji. Pričeti napad ne bo ponehal; Nemci bodo svoje napade z vedno večjo srditostjo ponavljali. Napadanje in naskakovanje pred Verdunom se bo tako dolgo ponavljalo, dokler eden od obeh sovražnikov ne bo popolnoma izkrmavel in popolnoma izčrpan opustil brambo ali napadanje. Nemčija bo ali Francijo uničila, ali pa sama padla, druge poti sedaj v tej borbi ni več.“

Francoske rezerve izčrpane.

Vojaški strokovnjak piše v listu „Germania“: Pred bitko pri Verdunu je bilo upanje in ponos vseh Francozov velika rezervna armada, katero je imel general Joffre pripravljeno za veliko pomladansko ofenzivo, od katere so pričakovali, da bo prebila nemško bojno črto ter zapodila Nemce iz Francije. V Parizu so govorili o tej rezervni armadi z veliko spoštljivostjo. Ko so pa začeli Nemci tako nepričakovano napadati Verdun in so nemške čete iztrgale tu Francozom postojanko za postojanko, niso hoteli Francozi javno priznati, da so morali poslati to rezervno armado Verdunu na pomoč, čeprav jim je bilo znano, da so imeli pred Verdunu ogromne izgube.

V tem oziru je velevažno pred kratkim objavljeno poročilo francoskega vojnega ministrstva. Iz tega poročila je posneti, da Francozi prvotno niso pripisovali nemškemu navalu na Verdun posebno velike važnosti, marveč so bili mnenja, da se gre samo za navidezen napad, kateremu bi naj sledila veliko resnejša ofenziva na kateri drugi točki bojne črte. Iz tega razloga so bili mnenja, da jim bodo zaostavljale rezerve, katere so vzeli iz sosednih utrdb. A te rezerve so bile le prehitro izčrpane, tako, da so morali vedno hitreje pošiljati Verdunu na pomoč nove rezerve od drugod. Umevno je, da so morali Francozi prikrivati na vse mogoče načine ta svoj mučni položaj. Poročali so o velikanskih nemških izgubah, nadalje so označevali udarce, katere so dobivali, kot dobro preračunjene in smotrene korake francoskega armadnega poveljstva, ki bi naj obvarovali francoske čete pred prevelikimi izgubami. Istočasno so vselej znova razširjali vesti, da pri nemškem napadu na Verdun ni bilo potrebno poslati v boj velike rezervne armade generala Joffreja.

S temi in sličnimi poročili in vestmi so si sicer za hip pregnali velike skrbi, toda vsled vedno večjih nemških uspehov pred Verdunom ter vsled novjših nemških uspehov ob levem bregu reke Moze, ni zdaj nič več čitati v francoskih listih o veliki rezervni armadi generala Joffreja. Resnica je, da so morali Francozi že davno poslati svojo veliko rezervno armado pred Verdun, ki je pa že tudi večinoma razbita in uporabljena. Da to odgovarja resnici, govore vsa znana dejstva, zlasti poročila nemškega generalnega štaba, ki so javila, da znašajo francoske izgube pred Verdunom 36.000 mož ujetih, nadalje, da so imeli Francozi težke izgube ter da so poslali Francozi v boj 27. infanterijsko divizijo, da bi si nazaj priborili višino „Mrtvi mož“ in končno dejstvo, da so poslali Francozi na razne točke bojne črte za brezuspešne napade še nadaljne tri divizije.

Poročila nemškega generalnega štaba še izpopolnjuje cela vrsta drugih poročil, ki vsa soglašajo v tem, da so imeli Francozi težke izgube, zlasti, da so izgubili veliko častnikov. Na ujetih francoskih častnikih je bilo opaziti, da so bili dobro spočiti ter z vsem potrebnim skrbno opremljeni, iz česar se sklepa, da so morali Francozi poslati pred Verdun že večji del svoje rezervne armade, ki je bila pripravljena za veliko spomladansko ofenzivo. Iz dejstva, da so morali poslati Francozi kar zaporedoma v ogenj 30 divizij, ki so stele skupaj čez 450.000 mož, je razvidno, da so izgubili Francozi že več armad.

Če se vzame, da šteje francoski armadni zbor

okrog 45.000 mož, so potemtakem poslali v boj za Verdun dosežaj 10 armadnih zborov. Ker primanjkuje Francozom vedno bolj vojaštva ter vsled ogromnih izgub, ki jih ima Francoska v tej svetovni vojski, se smelo trdi, da je sploh nemogoče, ako bi še imela Francija kaj številnih rezerv. Smotreno nemško vojskovanje je razbilo velikansko francosko rezervno armado, ki je bila ponos Francije, ne da bi bila doseglja svojega namena, poriniti Nemce iz Francije, da še več, niti ni mogla zabraniti, da so se Nemci polastili velevažnih predutrd najmočnejše francoske trdnjave Verduna.

Turška bojišča.

S turških bojišč prihajajo nekoliko ugodnejša poročila, ki zatrjujejo, da se je rusko prodiranje v Kavkazu ustavilo, da so bili Angleži pri Kut-el-Amari zopet tepeni in da je trdnjava pred padcem. Neugodno je za Turke, da je ravno v dobi največjih bojov umrl organizator turške armade in poveljnik v Mezopotamiji, Goltz-paša.

Rusko prodiranje v Kavkazu ustavljeno.

Turško uradno poročilo z dne 22. aprila zadržuje, da so turške čete poizkus ruskih čet, prodirati iz Trapecunta dalje proti jugu, ustavile. Južno od mesta Bitlis (južnoizhodno od Erzeruma) so bili Rusi nekaterokrat od Turkov celo občutno tepeni.

Zopetni poraz Angležev ob reki Tigris.

Dne 17. aprila se je, kakor se glasi vest iz Carigrada, vršila v Iraku ob reki Tigris pri mestecu Beitissa krvava bitka, ki se je končala s porazom Angležev. Več kot 4000 mrtvih in ranjenih Angležev je obležalo na bojišču,

Generalmaršal pl. Goltz umrl.

Dne 19. aprila je v glavnem stanu svoje turške armade v Mezopotamiji, kateri je poveljeval, po desetdnevni bolezni na pegastem legarju umrl 73letni generalmaršal pl. Goltz, imenovan Goltz-paša.

Pred Solunom.

Glasom različnih poročil, četudi neuradnih, se prevažajo srbske čete s Krfa pred Solun. Njih število se navaja 150.000 mož, kar pa je maloverjetno. Število je cenjeno gotovo previsoko. Kakor poroča grški list „Nea Himer“, so prišli s prvimi srbskimi četami tudi ministrski predsednik Pašič in drugi srbski ministri v Solun. Med srbskimi četami se baje razsaja kolera. Ako smemo neuradnim poročilom za stran prevažanja srbskih čet pred Solun verjeti, potem stojimo v Macedoniji zares pred novimi dogodki.

Ali pridejo Srbi pred Solun?

„Südslavische Korrespondenz“ javlja iz Aten: Po poročilih iz Soluna je došel v Solun francoski general Mondesir, ki ima nalogo, da organizira srbske čete na Krfu. General Mondesir je imel z generalom Sarraillom daljši pogovor. Naglašja se, da še na francoski in angleški strani premišlujejo, ali bi sploh poslali Srbe v Solun, ker se bojijo, da bi se s četami zanešla tja tudi kolera. Angleži baje posebno odločno protestirajo proti temu, da bi se Srbe poslalo v Solun. Da bi se francosko in angleško vojaštvo pomirilo, se izjavlja, da bodo Srbe, ki so že došli v Solun, uporabljali samo za sanitetno in preskrbovalno službo. Ostale srbske čete pa se bodo šele potem spravile pri Solunu na suho, ko se bo ugotovilo njih popolno zdravstveno stanje.

Italijanska zahrbtnost proti Grkom.

Italijani so dne 20. aprila ob severno-epirski meji v okraju Tepeleni zelo ljubeznjivo povabili grško častniško patroljo, naj prestopi mejo, češ, da bi radi z njimi razpravljali o važni vojaški zadevi. Italijani pa so nato Grke zahrbtno prijeli in zaprli. V Grčiji je ta čin izzval nemalo ogorčenje. Grška vlada je v Rimu odločno protestirala proti takemu postopanju.

Grška preskrbljena z živežem.

„Südslavische Korrespondenz“ poroča iz Aten: Kljub pritisku četverosporazumovega brodivja napram grški trgovski mornarici se je vprašanje preskrbe Grške z živili na ugodno obrnilo in sicer vsled ugodnih sklepov z Ameriko. Kakor se naglašja, je ministrski predsednik Skuludis izjavil, da se je vladi posrečilo, spraviti na Grško stalne rezerve živeža. Uspeh tega dejstva je tem važnejši, ker je vprašanje preskrbe z živili za Grčijo najtežje vprašanje, ki ga ima boriti s četverosporazumom.

Kolera na Grškem.

„Südslavische Korrespondenz“ poroča iz Aten: Kolera, ki so jo Srbi zanesli na Krf, se kljub

vsem previdnostnim odredbam raznaša vedno dalje. Novejša poročila pravijo, da je kolera izbruhnila tu prebivalstvom vlada o naglem širjenju kolere velika di na otoku Thasos, ki leži izhodno od grške suine zemlje in je že tam tudi zahtevala nekaj žrtv. Meč vznemirjenost. Splošno se sedaj navaja dejstvo, da sta angleško in francosko poslaništvo svoj čas uradno izjavili, da četverosporazum jamči, da se na Krlu ne bo nobena kuga razširila. Brezobzirnost, s katero nastopajo angleške ladje z ozirom na določitve o kvaranteni, pomaga, da se bolera še bolj širi.

Bombe na Sofijo.

Na Veliki petek, dne 21. aprila, proti 8. uri zjutraj, je vrgel sovražni aeroplan, ki je priplul iz južnoizhodne smeri, iz zelo velike višine dve bombi na Sofijo. Ena bomba je padla na šolsko poslopje, druga pa na malo hišo. Škoda je malenkostna. Zrakoplov je metal tudi listke, v katerih se opisuje padeč turške trdnjave Erzerum, ki je padla že pred meseci ter poziva Bolgare, naj ne bodo še nadalje v zvezi s Turki, Avstriji in Nemci.

Bolgarski vojskovodja o miru.

Bolgarski generalisimus Žekov je izjavil: Vsi narodi si že silno želijo miru. Boj hočejo nadaljevati le še nekateri ponesrečeni angleški in francoski državniiki kakor Grey, Poincare, Sasonov itd. Prepričan sem, da nam poletje prinese mir in sicer časten mir.

Mir sklenjen v avgustu-septembru

Na visoki soli za socialne studije v Bergamu v Italiji, ki je neposredno podrejena papežu in ki je bila vsled izbruha vojske dosedaj zatvorjena, so se vršila te dni vpisovanja za prihodnje šolsko leto z utemeljevanjem, da je upati, da bo v mesecih avgust ali september sklenjen mir ter da bo dosedanje delovanje papeža Benedikta XV., dati evropskim narodom toli zaželjeni mir, do avgusta-septembra venčano s polnim uspehom.

Anglija proti Nizozemski.

Iz Haga se uradno poroča: Nizozemski minister za poljedelstvo, industrijo in trgovino je sprejel ravnatelje nizozemskih paroplovnih družb in nizozemskega Lloyda. Minister je naznanil, da je angleška vlada za nakladanje premoška na nizozemske ladje v Angliji ali v angleških premogovnih postajah na morju zahtevala, da se za protiuslugo naj da na nizozemskih ladjah 30% prostora Angliji na razpolago. Minister je ravnateljem jasno povedal, da morajo inozemski ladijski prostori biti na razpolago za potrebe nizozemske vlade. Ne more se dovoliti, da bi preskrba lastne dežele bila celo po nizozemskih ladjah prikrajšana.

Amsterdamski „Handelsblad“ se v ostrem članku obrača zoper nadaljne angleške šikane, da bi nizozemske trgovske ladje ne smeje za lastno rabo voziti seboj premoga, katerega so naložile na nemških pomorskih premogovnih skladiščih, ker bi Anglija smatrala nemški premog kot blago, ki je izključeno od pomorske trgovine. Anglija pa je sama izvoz premoška na Nizozemsko zelo omejila. Anglija popolnoma napačno in krivično razlaga pojem o blagu, ki je izločeno od pomorske trgovine, ako prepoveduje nizozemskim ladjam rabo nemškega premoga. Premog, ki ga ladje nalagajo v pomorskih premogovnih skladiščih, spada med ladijsko orodje. Manjka še samo odredba, da bodo Angleži nemške stroje potrgali iz nizozemskih ladij. Nizozemci ne moremo te prisilne odredbe smatrati drugače, kot robat, popolnoma samovoljni poizkus od Anglije, da bi tako dala Nizozemski občutiti svojo moč. Nemčija bi nam itak dala na razpolago samo toliko premoga, kolikor ga sama lahko pogreša.

S temi odredbami, tako piše omenjeni list dalje, ni imela Anglija namena se boriti zoper Nemčijo, ampak hoče samo nadlegovati Nizozemsko in delati preglavice lastnikom majhnih nizozemskih trgovskih ladij ter nam obenej dati občutiti silo, katero ima Anglija na morju. Zelo mučno je bilo n. pr. poročilo, da bi nizozemska ladja, katera je nameravala v La Plati v Ameriki nakladati žito za Nizozemsko, dobila v Angliji premog le tedaj, ako bi se zavezala, da bo prevažala samo blago, ki je namenjeno za Anglijo.

Anglija je nemški premog proglasila kot konterbando, angleški premog pa se v Angliji dobi le pod gotovimi pogoji. Ali se naj potem izjava, da je nemški premog konterbando, ne smatra le kot izjuzno vojna sila proti Nizozemski?

Tudi list „Rotterdamse Courant“ bridko naglaša nove angleške odredbe in piše: Ako pomislimo, da se v Rotterdamu nalaga na ladje skoro izključno nemški premog, si lahko predočimo dalekosežnost te prisilne angleške odredbe. Ako bo kaka ladja vozila nemški premog, se jo v bodoče na odprtem morju, katero se je nekdanj zvalo prosto morje, bo prišlo. Pre-

mog se bo proglasil kot pomorski plen, ladja pa bo nato v kakem angleškem pristanišču dobila mogoče ravno zopet tisti uplenjeni premog nazaj, a samo le pod pogojem, da bo 30% svojih ladijskih prostorov prepustila Angležem. In kaj bodo k temu rekli nemški P-čolni, ako bodo nizozemske ladje vozile seboj 30 odstotkov angleškega blaga, mogoče celo konterbando? . . .

Enako ostro se obračajo napram Angliji glede vprašanja ladijskega premoga tudi danski listi.

Nova ruska-japonska pogodba.

Iz Stockholma se poroča:

Med Rusijo in Japonom se je sklenila velevažna medsebojna državna pogodba. Rusija odstopi Japanu železnico izhodno od Charbina, spremeni svoje vojno pristanišče Vladivostok v trgovsko luko in se obenem zaveže, da opusti svoja vojna oporišča v izhodni Aziji. Japonska pa se napram temu zaveže, da bo z vsjo svojo industrijsko silo izdelovala strelivo za Rusijo. Nadalje je pristala Rusija Japonski v trgovsko-politične ugodnosti v izhodni Sibiriji in Mandžuriji. Japonska in Rusija ste se zavezali, da se bosta prijateljski zmenili zaradi svojih postojank v Mongoliji in Mandžuriji, a Rusija še izjavlja, da ima Japonska pravico, da vsvrho ohranitve kitajskih preosnov poseže na Kitajsko, a mora varovati nedotakljivost kitajske države. V slučaju, da bi kake tretje države posegle vmes, mora Rusija Japonsko podpirati.

Raznoterosti.

Krvni davek avstrijske duhovščine. Takoj po izbruhu vojske so se lotili gotovi ljudje dela, da bi, kakor je rekel škof Faulhaber, kovali orožje zoper duhovščino, ker duhovščini v Avstriji in Nemčiji ni treba pod orožje, kakor n. pr. v Franciji. Toda ti ljudje so popolnoma pozabili, da že manjka v vseh škofijah zelo veliko duhovnikov ter da bi se moglo sestaviti iz vse avstrijske duhovščine, izločivši zakonito nesposobne za orožje in tiste, ki so že prekoračili starostno mejo, komaj dva polka. Tudi se je dosedaj veliko premalo naglašalo, da plačuje tudi avstrijska duhovščina krvni davek. Tukaj ne gre samo za redovne brate, ampak za deška in duhovniška semenišča. Tako n. pr. je bilo upoklicanih pod orožje iz deških semenišč v mestu Brixen na Tirolskem 48 gojencev, v Brnu 22, v Budjevicah 24, v Celovcu 22, v Litmericah 30, v Lincu 75, v Mariboru 34, v Olo-muecu 48, v Sv. Hipolitu 38, v Pragi 62, v Solnogradu 25 in v Tridentu 90. Iz duhovniških semenišč 1. letnika jih je bilo poklicanih: V Vratislavi sta letos v 1. letniku samo 2 bogoslovca, v prejšnjih letih jih je bilo okrog 15, v Brixenu jih je letos 12, druga leta 30, v Brnu letos 19, poprej okrog 28, v Budjevicah letos 18, druga leta 25. Iz semenišča v Inomostu je 60 bogoslovcev pod orožjem, od teh jih je padlo že 8, 24 bogoslovcev opravlja službo v bolnišnicah in 20 pa službo sanitencev na bojišču. V celovškem bogoslovju, kjer je bilo druga leta v 1. letniku navadno 15 bogoslovcev, letos sploh ni bil odprt 1. letnik. V Litmericah je letos v 1. letniku 14 bogoslovcev, a druga leta jih je bilo 25; v Lincu je bilo 16 bogoslovcev 1. letnika poklicanih pod orožje; v Pragi je letos v 1. letniku komaj 27 bogoslovcev, druga leta jih je pa bilo 42; v Solnogradu so letos v 1. letniku 3 bogoslovci, druga leta jih je pa bilo 15; v Gradcu se je vpisalo v 1. letnik 36 bogoslovcev, a ostala sta samo 2, vsi ostali se nahajajo pod orožjem in končno šteje 1. letnik dunajskega duhovniškega semenišča letos 10 bogoslovcev, druga leta jih je pa bilo vedno več kot 30.

Novi gališki cesarski namestnik. Z Dunaja se poroča, da je na mestu umrlega generala Colarda imenovan za cesarskega namestnika v Galiciji generalni major Erich baron pl. Diller.

Odlikovanje. Naš stajerski rojak nadporočnik 37 južnodalmatinskega domobr. polka, Drago Kocout od Sv. Jurija ob Ščavnici je dobil radi svojega izvrstnega službovanja pred sovražnikom »Signum laudis«.

Vpoklic 18letnih. Mladiči letnika 1898 ki so pri zadnjih naborih bili spoznani za sposobne, morajo, kakor se nam poroča oditi v vojaško službo že dne 11. maja na Ogrskem pa 29. maja.

Učiteljska usposobljenost v vojaške poklicanih učiteljev. Nova cesarska naredba določa, da se mora všteti učitelju, ki je bil po dovršenem učiteljsku poklican v vojaške, eno leto vojaške službe v učno dobo, kadar mu bo delati izpit za učiteljsko usposobljenost.

Nov poletni čas. Štajersko cesarsko namestništvo razglaša: Da se po možnosti varčuje z gradivom za razsvetljavo in kurivo, da upeljan s 1. majnikom 1916 nov poletni čas za Avstrijo in za vse ozemlje, ki se nahaja pod avstrijsko upravo. Poletni čas se bo pričel eno uro poprej in sicer se bo pričel 1. maj 1916 dne 30. aprila 1916, ob 11. uri zvečer, 30. septembra 1916 se bo končal eno uro po polnoči.

Vse javne ure bodo pomaknili v noči od 30. aprila na 1. majnik za eno uro naprej. Prebivalstvo se opozarja, da spremeni temu primerno tudi svoje zasebne ure, da ne bo trpelo škode zaradi morebitne zamude sodniških obravnav, viakov, sol itd.

Lep dobiček! Društvo za kemične in kovinske izdelke na Dunaju izkazuje za l. 1915 3.109.810 K čistega dobička (v letu 1914 K 1.712.921). Društvo daje svojim delničarjem 14% dividende. Ta družba izdeluje v svojih tovarnah bakreno galico, katero morajo letos vinogradniki za tako drag denar nakupiti.

Moška obleka se podraži. Zveza dunajskih krojaških tvrdk je sklenila, da zviša cene za izgotovljene moške obleke za 50%. To zvišanje cen utemeljuje s tem, ker so se zvišale cene za platno, gume in sukanec in ker tudi krojaški pomočniki zahtevajo večje plače. Vzgledu dunajskih krojaških tvrdk bodo brezdvomno sledile druge nedunajske tvrdke.

Vojak ustrelil šest oseb. Pešču Leop. Fichtner nekega dunajskega domobranskega bataljona, se je zmračil um. Dne 17. aprila zjutraj je začel streljati brez vsakega povoda na častnike in vojaštvo. Predno se je vojaštvu posrečilo Fichtnerja zvezati, je že postrelil šest vojaških oseb, pet vojakov je pa težko ranil.

Nov vir dohodkov za vojno oskrbo. Ministrstvo notranjih zadev je dalo na podlagi ministrske naredbe, izdane dne 20. januarja 1916, komiteju „Vojno-oskrbna akcija gledališč, kinematografov in vesellic“, ki se je ustanovil na Dunaju, za vse kronovine veljavno dovoljenje, da po dogovoru z dotičnimi lastniki, oziroma najemniki, pobirajo doplačila k vstopninam za gledališča in za druge, javnemu razveseljevanju služee prireditve. Po dunajskih gledališčih se bodo ta doplačila pobirala že od dne 30. aprila dalje ter se kmalu nato uvedejo tudi v kinematografih. 45% dohodkov iz te akcije gre v korist Rudečemu križu, 45% v korist vdovinskemu in sirotinskemu skladu, ostalih 10% pa v korist vdovam in sirotam in drugim svojem umetnikov, ki so prišli vsled vojnih dogodkov v stiske, in pa onim pripadnikom umetniškega poklica, ki so postali vsled vojne invalidni. Ker je torej namen te akcije nad vse plemenit, smo prepričani, da bo tudi naše gledališča in druge take prireditve posečajoče občinstvo radevolje vzelo na-se to majhno breme.

Srečna občina. Na Bavarskem je občina Steinfeld kjer prebivalci sploh ne plačujejo nikakih doklad, pač pa dobe še vsa drva zastonj iz občinskega gozda.

Posojilnica v Mariboru (Narodni dom) sprejema prijave za četrtvo vojno posojilo.

Dopisi.

Maribor. Na Velikonočno nedeljo in ponedeljek je pri konjski dirki v Gradcu dosegel tukajšnji mesar in gostilničar g. Jos. Kirbiš lep uspeh. Njegov konj »Kurneval« je dobil prvo darilo mesta Linc in tretje darilo »Pergau«.

Gradec. Dne 20. aprila zjutraj so pričele prve pismonošnje po Gradcu raznašati pisma. Vsled odredbe trgovinskega ministrstva bo nastavljenih 14 pismonošinj.

Gornja Radgona. Na severnem bojišču je padel kadet 87. pešpolka, Jakob Trojanko, doma iz Gornje Radgone.

St. Peter na Med. selu. Umrli je dne 18. aprila posestnik Jožef Kregar. Zapošča vdovo, tri hčerke in tri sine-vojake. N. p. v m!

Konjice. V konjiškem okraju je napravila toča na Veliko sredo zelo veliko škode, osobito v vinogradih in na sadnem drevju. Prizadeti naj takoj javijo škodo, da se jim odpiše davek.

Frankolovo. Dne 19. aprila je na Frankolovem ob 3/4 3. popoldne padala prva toča. Na zoranih njivah in obdelanih vrteh je bilo videti vse belo. Res čudno vreme! Zjutraj so bili bližnji hribi pobeljeni s snegom, popoldne pa je med gromom in bliskom padala toča.

Celje. Tovorni vlak, ki odhaja iz Celja proti Velenju ob 2 uri 19 minut popoldne, prevaža tudi osebe v vozovih 3. razreda, toda na postajah v Petrovčah, na Paki in v Pasjem se ne ustavi. Istotako prevaža tovorni vlak, ki vozi iz Velenja v Celje ob 8 uri 11 minut zvečer, tudi osebe v vozovih 3. razreda.

Celje. V sredo popoldne je pridivjala iz Savinjske doline sem močna nevihta; v celjski okolici je bilo le malo toče, tem bolj pa se je vsula nad središjo Savinjsko dolino. Vreme obeta doslej za letino malo dobrega.